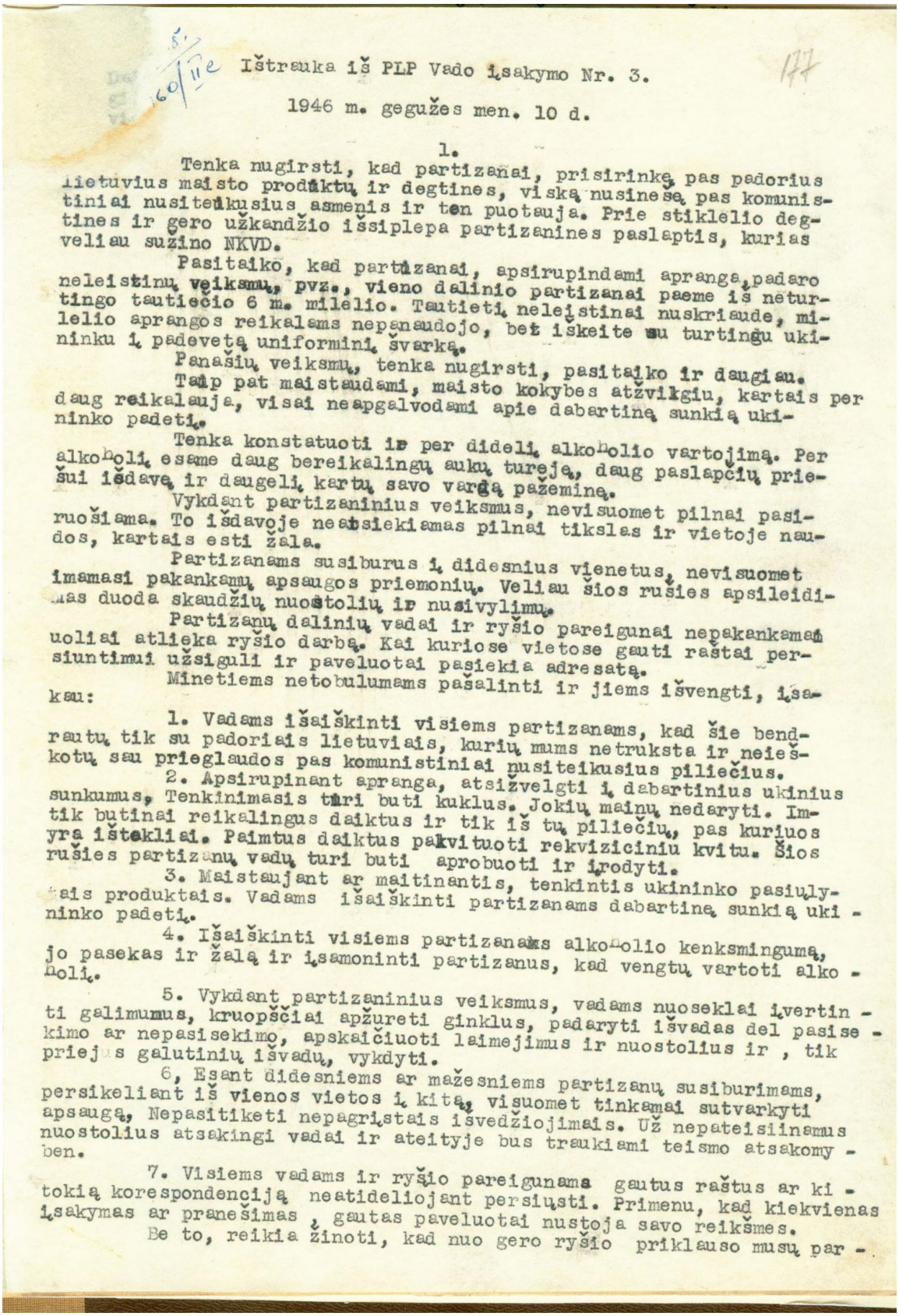
1946 05 10 · Ištrauka iš PLP vado įsakymo Nr. 3

LYA, f. K-1, ap. 58, b. 44618-3, t. 14, l. 177–178 · lietuvių kalba

Ištrauka iš PLP Vado įsakymo Nr. 3.

177

1946 m. gegužės men. 10 d.

1.

Tenka nugirsti, kad partizanai, prisirinkę pas padorius lietuvius maisto produktų ir degtinės, viską nusineše pas komunistiniai nusiteikusius asmenis ir ten puotauja. Prie stiklelio degtinės ir gero užkandžio išsiplepa partizanines paslaptis, kurias veliau suzino NKVD.

Pasitaiko, kad partizanai, apsirupindami apranga, padaro neleistinų veiksmų, pvz., vieno dalinio partizanai paeme iš neturtingo tautiečio 6 m. milelio. Tautietį neleistinai nuskriaude, milelio aprangos reikalams nepanaudojo, bet iskeite su turtingu ukininku į padevetą uniformini švarką.

Panašių veiksmų, tenka nugirsti, pasitaiko ir daugiau.

Taip pat maistaudami, maisto kokybes atžvilgiu, kartais per daug reikalauja, visai neapgalvodami apie dabartinę sunkią ukininko padetį.

Tenka konstatuoti ir per dideli alkoholio vartojimą. Per alkoholį esame daug bereikalingų aukų tureję, daug paslapčių priešui išdavę ir daugeli kartų savo vargą pažeminę.

Vykdant partizaninius veiksmus, nevisuomet pilnai pasiruošiama. To išdavoje neabsiekiamas pilnai tikslas ir vietoje naudos, kartais esti žala.

Partizanams susiburus į didesnius vienetus, nevisuomet imamasi pakankamų apsaugos priemonių. Veliau šios rušies apsileidimas duoda skaudžių nuostolių ir nusivylimų.

Partizanų dalinių vadai ir ryšio pareigunai nepakankamai uoliai atlieka ryšio darbą. Kai kuriose vietose gauti raštai persiuntimui užsiguli ir paveluotai pasiekia adresatą.

Minetiems netobulumams pašalinti ir jiems išvengti, įsakau:

1. Vadams išaiškinti visiems partizanams, kad šie bendrautų tik su padoriais lietuviais, kurių mums netruksta ir neieškotų sau prieglaudos pas komunistiniai nusiteikusius piliečius.

2. Apsirupinant apranga, atsižvelgti į dabartinius ukinius sunkumus. Tenkinimasis turi buti kuklus. Jokių mainų nedaryti. Imti tik butinai reikalingus daiktus ir tik iš tų piliečių, pas kuriuos yra ištekliai. Paimtus daiktus pakvituoti rekviziciniu kvitu. Šios rušies partizanų vadų turi buti aprobuoti ir įrodyti.

3. Maistaujant ar maitinantis, tenkintis ukininko pasiulytais produktais. Vadams išaiškinti partizanams dabartinę sunkią ukininko padetį.

4. Išaiškinti visiems partizanams alkoholio kenksmingumą, jo pasekas ir žalą ir įsamoninti partizanus, kad vengtų vartoti alkoholį.

5. Vykdant partizaninius veiksmus, vadams nuoseklai įvertinti galimumus, kruopščiai apžureti ginklus, padaryti išvadas del pasisekimo ar nepasisekimo, apskaičiuoti laimejimus ir nuostolius ir , tik prieš galutinių išvadų, vykdyti.

6, Esant didesniems ar mažesniems partizanų susiburimams, persikeliant iš vienos vietos į kitą, visuomet tinkamai sutvarkyti apsaugą, Nepasitiketi nepagrįstais išvedžiojimais. Už nepateisiinamus nuostolius atsakingi vadai ir ateityje bus traukiami teismo atsakomyben.

7. Visiems vadams ir ryšio pareigunams gautus raštus ar kitokią korespondenciją neatideliojant persiųsti. Primenu, kad kiekvienas įsakymas ar pranešimas , gautas paveluotai nustoja savo reikšmes.

Be to, reikia žinoti, kad nuo gero ryšio priklauso musų par-

...zaninis pasisekimas.

PARTIZANAI:
Kasdien dainuojame: "Išėjau aš už teviškes žemę,
Išejau už gimtuosius namus,
Išejau už rutelių darželį
Ir už tai, kas lietuviui brangu".

Dainuojame, o apie tų žodžių prasmę nepagalvojame. Gi dainos žodžiai - gilaia prasmingi. Ne vienos mūtinos akys pasruvo ašaromis, ne vienam tevui ar sunui begalinis skausmas suspaudžia širdį,ne viena mergaitė tyliai nušluosto ašarotus skruostus, šią dainą girdint. Liudi jie, bet drauge ir džiaugiasi, turedami tavyje, partizane, viltį. Jie tiki, kad tu kovoji už visa tai, kas lietuviui brangu. Jie žino, kad tu Išejai iš šios kovos lauką už šventą teviškes žemę, kurią lietuvis nuo amžių myli, palikai savo gimtuosius namus, mylimą mergaitę , tevą, brolį, sunų. Išejai, kad Lietuva vel laisva but butų, vel vakarais lietuviška daina skambetų, vel sese vainiką pin - tų, motinele šypsotus....

PARTIZANE:
Tai ar tavo tikslas tik degtine? Ar tavo tikslas vien tik gražiai apsirengti ir gardžiai pavalgyti ? Ne. Buk luk - lesnis , nes tavo tikslas - iškovoti tevynei laisvę, apsaugoti skaisčios ir doros meiles simbolį rutų darželį ginti nuo sunaiki - nimo gimtuosius namus, kuriuose vel tures klesteti gyvenimas, ir išlaikyti tikrą lietuvišką dvasią.
Jei iki šiol dareme klaidų, tai dabar įsisamoninę į šios dainos gilios prasmes žodžius, pasikeiskime. Leiskime įsišakoti savo širdyse tiems siekiams , kurių keliu einame. Įrodykime tautai ir visam pasauliui , kad mes esame tikrieji Lietuvos sunus, tikrie - ji tevynei laisves trokštą partizanai , kad kovojame už tai, kas lietuviui brangzu.

VYRAI !
Vardan brangio musų tevynes, vardan partizaninių aukų, vardan tos pasiilgtosios laisves raginu dar kartą peržvelgti partizano vardo reikšmę. Tegul žodis "partizanas" tampa pasididžia - vimo žodžiu, o ši vardą nešiojąa laisves gyneju, tautos didvyriu.

Ištrauka tikra

Rinktines Vedas

Apie dokumentą

Mašinraščiu parašyta, dviejų lapų ištrauka (1 punktas) iš Pietų Lietuvos partizanų (PLP) vado 1946 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. 3. Vadas smerkia partizanų girtavimą, neleistiną turto ėmimą, per didelius reikalavimus ūkininkams, neatsargumą ir lėtą ryšį, ir įsako septynias priemones; baigiama kreipimusi į partizanus su partizanų dainos „Išėjau aš už tėviškės žemę“ posmu. Ištraukos tikrumą tvirtina „Rinktinės Vadas“ (parašo lape nėra). Dokumentas rodo, kiek dėmesio PLP vadovybė skyrė partizanų drausmei ir santykiams su gyventojais.

Iššifruotas tekstas · lietuvių k.

Vertimas į anglų k. · English translation

A typed two-page extract (point 1) from Order No. 3 of the Commander of the Southern Lithuania Partisans (PLP), dated 10 May 1946. The commander condemns drinking, improper taking of property, excessive demands on farmers, carelessness and slow communications among partisans, orders seven corrective measures, and closes with an appeal built around the partisan song "I went away for my homeland's soil". The extract is certified as true by an unnamed "Brigade Commander" (no signature on the sheet).

Extract from Order No. 3 of the PLP Commander.
10 May 1946

1.

It has come to our ears that partisans, having collected food and vodka from decent Lithuanians, take it all to communist-minded persons and feast there. Over a glass of vodka and good snacks they blab partisan secrets, which the NKVD later learns.

It happens that partisans, when supplying themselves with clothing, commit impermissible acts; for example, partisans of one unit took 6 metres of homespun woollen cloth from a poor compatriot. They wronged the compatriot impermissibly, did not use the cloth for clothing, but exchanged it with a rich farmer for a worn uniform jacket.

We hear that similar acts occur more often too.

Likewise, when getting food, they sometimes demand too much as regards its quality, giving no thought at all to the present hard situation of the farmer.

We must also note excessive consumption of alcohol. Because of alcohol we have suffered many needless losses, betrayed many secrets to the enemy and many times disgraced our name.

When carrying out partisan operations, preparation is not always complete. As a result the goal is not fully achieved, and instead of benefit there is sometimes harm.

When partisans gather into larger units, sufficient security measures are not always taken. Later, negligence of this kind brings painful losses and disappointments.

Partisan unit commanders and communications officers do not perform liaison work diligently enough. In some places letters received for forwarding lie about and reach the addressee late.

To eliminate and avoid the above-mentioned shortcomings, I order:

1. Commanders are to explain to all partisans that they should associate only with decent Lithuanians, of whom we have no shortage, and should not seek shelter with communist-minded citizens.

2. When obtaining clothing, take the present economic difficulties into account. Requirements must be modest. No exchanges are to be made. Take only strictly necessary items and only from those citizens who have the resources. Items taken are to be receipted with a requisition receipt. [Actions] of this kind must be approved and substantiated by partisan commanders.

3. When getting food or eating, be satisfied with the products the farmer offers. Commanders are to explain to partisans the farmer's present hard situation.

4. Explain to all partisans the harmfulness of alcohol, its consequences and damage, and make partisans aware that they should avoid drinking alcohol.

5. When carrying out partisan operations, commanders are to assess the possibilities consistently, inspect weapons carefully, draw conclusions on success or failure, calculate gains and losses, and act only after reaching final conclusions.

6. When partisans are gathered in larger or smaller groups, or moving from one place to another, always organise security properly. Do not trust unfounded reasoning. Commanders are responsible for unjustified losses and in future will be brought to court.

7. All commanders and communications officers are to forward letters or other correspondence received without delay. I remind you that every order or report received late loses its significance.

Moreover, it must be understood that our partisan success depends on good communications.

PARTISANS:
Every day we sing: "I went away for my homeland's soil,
I went away for my native home,
I went away for the little rue garden
And for all that is dear to a Lithuanian."

We sing, but we do not think about the meaning of these words. Yet the words of the song are deeply meaningful. Many a mother's eyes have filled with tears, many a father's or son's heart has been gripped by endless pain, many a girl has quietly wiped her tear-stained cheeks on hearing this song. They grieve, but at the same time they rejoice, having hope in you, partisan. They believe that you are fighting for all that is dear to a Lithuanian. They know that you went out onto the field of this struggle for the sacred soil of the homeland, which Lithuanians have loved for ages; you left your native home, your beloved girl, your father, brother, son. You went so that Lithuania would be free again, so that Lithuanian song would ring again in the evenings, so that sisters would weave garlands again and mothers would smile again...

PARTISAN:
So is your goal only vodka? Is your goal only to dress well and eat tasty food? No. Be more modest, because your goal is to win freedom for the homeland, to protect the rue garden – the symbol of pure and virtuous love – to defend from destruction the native homes in which life must flourish again, and to preserve the true Lithuanian spirit.

If until now we have made mistakes, then now, having taken in the deeply meaningful words of this song, let us change. Let us allow the aims whose path we follow to take root in our hearts. Let us prove to the nation and to the whole world that we are true sons of Lithuania, true partisans longing for the homeland's freedom, that we fight for what is dear to a Lithuanian.

MEN!
In the name of our dear homeland, in the name of the partisans' sacrifices, in the name of that longed-for freedom, I urge you once more to reflect on the meaning of the name "partisan". Let the word "partisan" become a word of pride, and the one who bears this name – a defender of freedom, a hero of the nation.

Certified true extract

Brigade Commander

Pastabos

• Mašinraštyje dažnai praleisti diakritikai (u vietoj ū, e vietoj ė), nosinės raidės užrašytos perrašant kablelį; perraše rašyba išlaikyta kaip lape. Kai kur pataisyta rašomąja mašinėle (pvz., „išdavę“, „gimtuosius“) – pateiktas galutinis variantas.

• 2 punkto sakinys „Šios rušies partizanų vadų turi buti aprobuoti ir įrodyti“ – tikriausiai praleistas žodis (pvz., „veiksmai“); originale taip.

• „Buk luklesnis“ – mašinraščio klaida, greičiausiai „kuklesnis“. „Įsisąkoti“ – greičiausiai „įsišaknyti“ arba „įsisąmoninti“(?); „gilaia“ – „giliai“; „motinele šypsotus“ – „šypsotųsi“.

• Tai ištrauka (tik 1 punktas); PLP vado slapyvardis ir parašas lape nenurodyti. Ištraukos tikrumą tvirtina neįvardytas „Rinktinės Vadas“, parašo nėra.

• Mėlynu rašalu „8. / 60/IIe“ – greičiausiai vėlesnis registracijos ar bylos žymėjimas.

Iššifravo ir išvertė kazimieraitis.lt, 2026 (lietuvių → anglų k.). Šaltinis: Lietuvos ypatingasis archyvas, f. K-1, ap. 58, b. 44618-3, t. 14, l. 177–178. Neaiškiai įskaitomos vietos pažymėtos [laužtiniuose skliaustuose] arba (?).